

36

PRIJEDOLJEŠTE O ISTORIJATU BORBE NAŠE PARTE JU

PRED ANU NOB-u I U TOKU 1941. G.

U periodu 1940. godine partijetska organizacija grada Banja Luke pojačano je radila na mobilisanju mnenja na platformi Narodnog fronta. Naša organizacija je iskoristila svaku priliku da demaskira postupke fašističkih osvajača i njihovih pomagata u našoj zemlji. Radeno je 1940. godine mnogo na stvaranju odbojnog fronta i oni su već bili preprisili karakter organa borbe rednog naroda protiv reakcionarnog kapitalističkog izrabljivanja. Članovi Partije su uporno raskrinkavali krvavu vladu Cvetković-Maček. Razne organizacije i društva koristili su se uporibite za legalnu borbu. Češija kojoj je bio sekretar Sarad Šbro imala je svoju masovnuazu djeletnosti u muslimanskom društvu "Fadilet". Nju su sačinjavala tri druge: Sarad, Maše Kecenbašić i Ljubiša Jođarević, veza sa Hrvatskim komitetom bio je prvo Čeman Karabegović, a kasnije Kazaz i Ivica Mažar. U upravi društva bili su voćinom reakcionarni elementi i mi smo stvorili sebi u dužnost da osvojimo upravu udruženja. To smo i uspjeli i odgovorili smo pješevati na članstvo društva, porez ostalog i putem predavanja po kojima se vodila i diskusija. Predavanja su bila dobro posjećena naročito od mladića. Reakcionari, naročito iz uprave očito su se povezali sa policijom i nastojali na sve moguće načine da nas izbacu iz društva, ali dobijajući stalnu ponudu od Hrvatskog komiteta mi smo neprestano jačali naše pozicije.

I društvo KAB (studentsko) bilo je potpuno pod uticajem i neposrednim rukovodstvom partijetske organizacije našeg grada. U njemu su se naročito isticali svojom akcijom i ugolom Ljubo Fabrić, Dušanka Kovačević i Rudi Zolak. Pored

~~pred učešće na kulturno-~~
Arhiv Bos. krajine B. Luka

ABK Log-MG-I/37

zabavnom polju i pored javnih predavanja u društву su se održavala predavanja za članstvo koja su značila mnogo u vaspitanju članova u doba marksizma-lenjinizma. Društvo je priredivalo i izlete u okolinu. Tako smo, mislim u avgusta 1939. godine, priredili islet na Petričevac, bilo nas je 42. Među nama bilo je i 12 drugarica. Poslije kratkog vremena napala nas je grupa ljetićevara sa noževima i kolčvima tako divljački da smo morali rasuti se, a tom prilikom teže su povredili druga Ivica Mažara po glavi, a i drugarica Dušanka Kovačević zaneto nije ubijena sa kanonjem i zamlijen. Policija ih je nagevorila da nas napadnu, a toliko su bili razbojnici da su Četričevci nas prijavili policiji da smo mi njih napali. Sutradan u zoru bilo nas je doista uhapšeno i dovedeno u policiju na saslušanje, što su istorkistili tako da su u policijsku kartoteku zaveli kao komuniste one koje do sada nisu imali zavedene. 8.IX.1940.godine održane je, odnošno organizovano svjetovanje sa rukovodstvom-rukovodilicima partije kako iz Banje Luke, tako i iz unutrašnjosti. Na njemu je bilo prisutno 68 drugova. Delegati iz unutrašnjosti dočekivani su na stanicu i voteni su pravo na Ponir. Nade je savjetovanje otpočelo izlaganjem druge Ivice Mažara, poslije kraćog vremena pojavili su se agenti sa uperentim pištoljima i upitali: "Je li, Mažar, ko je vama dozvolio održavanje predavanja?" Drug Osman je dao znak da će razidemo na sve etrane, što smo i sami uočili, pa se o tek sutradan naveče održalo savjetovanje sa delegatima iz vama u kući Hasanbašića. Poveden toga, policija je 5 - 6 drugova kaznila globom, mislim po 5.000 dinara, pa smo sakupili ponos od simpatizera i u tome se ispolnogli. Zatvoreni su bili, mislim, Boša Mažar, Kokanović,

časim 1 Osman, i poslije kratkog vremena zadržavanja pod pritiskom naprednog javnog mnenja pušteni. U to doba, mislim, da je naša organizacija brojala 43 članova sa 11 čelija. Partijски aktiv se je nazivao "sekretari čelija", koji su se periodično sastajali i podnosiли izvještaje na prisustvo drugova iz Ujednošnog komiteta.

Na takvim sastancima je pored njih prisutstvovao i drug Stari. Sekretari čelija kojih se još sjećam bili su tada: Šefket Maglajlić (Fabrika duhana), Živko Preradović, Niko Jurinčić, Đačir – ne sjećam se prezimena, sa Rudnika, Hamedalija Bašinović ("Padilet"). Sastanke smo tada održavali većinom kod BSK-ovog igraališta u kući Branka Babića, tada sekretara Ujednošnog komiteta, koji je sekretar partije STT, a nekada i u kući Teofika Kadića, tzv. Cinkare. Pred sam ulazak okupatora u naš grad Ujednošni komitet je zaključio da će kompromitovani drugovi spremi i krenu na poznata selja, s tim da seljacima podiđu moral i dajemo perspektive za daljnju borbu, a naročito da ih savjetujemo da ne prodaju oružje vojsci i okupatorima, nego da ga sakriju, jer će im trebati. Sudradan je promijenjena odluka o odlasku, ali našu grupu (Hadži-halilović Ahmet, Filip Macura, Slobodan i ja) nije uspio da obavijesti druge Drago Andovanović i mi smo 11.IV. krenuli prema Kožari u Donji Jelovac.

Pozlije, oko mjesec dana boravim u hvatilištu u vozu na Banjom Lijkom preko Prijedora, Esada Midžića i Osman je poručio da se može i vratiti što smo i učinili. Tada su se u gradu ubrzano vršile pripreme za organizaciju borbe kako u okolnim selima tako i u gradu ilegalno. Partija je znala kada će doni približaveju se našu zemlju, pa je već prije kapitulacije preuzele

praktične mjere za našu borbu. On organizovala je bolnički kurs od sanjih komunista. Praktično podučavanje na ovom kursu vedila je neka Francuskinja Zara Benko. U ovome periodu osnovni je zadatak bio da se prikupljuju materijalna sredstva za borbu (oružje i sanitetski materijal), a uparedo s tim politički djelovati u cilju mobilizacije za oružanu borbu, pošto je naša Partija odmah po okupaciji povela kurs za oružanu borbu, a kada su napadom na SSSR stvoreni bolji uslovi za oružanu borbu i naše je organizacija progovodio liniju našeg CK na čelu sa drugom Titom odmah pozvala svoje članstvo u prve redove oružane vojske protiv okupatora i domaćih izdajnika. Ona je pozvala i sve patriote u svetu borbu za slobodu i nezavisnost. Poziv naše organizacije nije ostao glas vapidućeg, jer je svojim dotadešnjim radom naše organizacija stekla toliko ugleda da su poštani ljudi mogli imati puno povjerenje da se imaju u koga pouzdati i da ih jedini komunisti neće izdati. Partiske čelije su odmah pristupile otvaranju aktivnih kvartovima i ulicama, a i stvaranju odbora, odnosno fondova za pomoć u koje su ulazili i istaknuti građani iz građanskih partija koji su izrezili želju da se bore protiv. Nije bilo ulice, a da naše organizacija nije imala bilo kakvo uporište i val borbenog raspoloženja i posred strahovitog terora koji je zahvatio veći dio stanovništva slobodarske Banje Luke. Po napadu na SSSR nekoliko istaknutih rukovodilaca kao Osman i Dušanka bili su na brzinu privorenici, ali na intervenciju građana, ustaške vlasti, još zabunjene borbenim raspoloženjem građana i nezadovoljstvom su okupatora i ustaškom vlašću, puštajući i oni i dalje nastavljaju borbu.

Najbolje i najborbenije, a naročito koji su bili mnogo kompromitirani. Partija je uputila na oslobođenu teritoriju. Drug Stari je bio duž organizacije; on je veliku mrežu saradnika svojim prisustvom najuspješnije povezao i riječ "Stari" prosto je zvučala kao garancija najuspješnijeg rada i razvitka naše organizacije. On je bio povezan sa velikim brojem kurira, koje je slao na sve strane, a oni su velikom ljubavlju izvršavali sve postavljene zadatke. U početku se najviše nalazio u kući Kuhareća Alibegovića koji je zaklan od četnika na Plivi zajedno sa Hadžihalilovićem Ahmetom. Kuća je bila više bolnica uvučena u jedno duboko dvorište i bila je sama po sebi vrlo skrivena. Sa oslobođenom teritorijom bilo je vrlo teško održavati vezu, ali zahvaljujući hrabrosti i umjetnosti naših drugova vezu je bila stalna i sigurna. Kuharem je znao u augustu odlaziti direktno iz Banje Luke na biciklu u Drvar i vратi se sa poštrom. Kuharemova žena i Ženina sestra Šida bili su prvi kuriri koji su od Starega stolno plemena donosili i donosili.

U mjesecu julu izvršena je neki reorganizacija partiske organizacije i njen rad bio je prilagođen novim uslovima rada. Na sastanku izvješnjog broja (desetak članova) Partije u kući Kassanbašića Ferida kojim je rukovodila drugarica Dušanka Kovačević, određen je Ibro Sarać za sekretara čelije koja je djelovala na terenu II kvarta. U njoj se je nalazila drugarica Čejvan Zmura i Sarać Njarka. Ova čelija oformila je dva aktiva joših simpatizera koji su ustvari bili kandidati za Partiju. Jedan aktiv bio je pod Pećinama, a drugi u Pobrdju. U prvom je bilo 4 - 5 članova, a u drugom isto tako. Po sjećanju, u ovoj čeliji bili su članovi:

Arhiv Bos. krajine B. Luka

ABK 209 - MG - I/35

či drugovi: Kujaković Ihsan, Šaro Spahić, Čojvan Cerim, Ejub Spaho, Hadžimilović Muhamed, Muhsinović Idriz i još neki. Ujihov zadatok bio je agitacionno-propagandno djelovanje u društву poznatih članova da od njih najboljih traže priloge za pomoć, nadalje da ih povezuju raznim kapalima sa drugim aktivistima. Tada je drugarica Dušanka koncem jula otišla iz Banje Luke, drugarica Zaga Uničević nastavila je rukovoditi sa našom organizacijom uz stalnu pomoć druga Starog. Činovnička menza obilno je koristila za sastajanje i prihvatanje ilegalaca u kojoj je bio ekonom Fejzić Safet, koji je povozivao drugove sa Starim i Zagom. Drug Stari Češto je dolezio i menzu i hranio se, kako ga je policija, naročito agent Paternoster tražio na sve strane. Kao ilegalci upućeni su na rad u Banju Luku Danica Marić, te Ivanka Čović-Zuta, koja je došla iz Tuzle i upućena u kuću Ibre Sarača. Ona je bila od septembra 1941. godine u Mješovom komitetu, gdje je tada bio i Slovanc Duško. Par sastanaka je održano i u kući Ibre Sarača. Koncem novembra, poslije pronađaska bombi u bašti Muhibremu Alibegoviću i njegovog bjekstva, te bjekstva avijatičara Alagića, drugarica Zuta kao kompromitovana bila je zapožena i otišla je na slobodnu teritoriju. Tada je drugarica Zaga Uničević, kro sekretar Mješovog komiteta primila zn člana Ibru Sarača u organizaciju UK. Tih dana su za članove Mješovog komiteta primljeni prof Ivan Žic i ing. Milan Vukić. Sastanci su se održavali u kući Bebe Roter (sada Gajeve ulica). Sastajali smo se i u kući prof Žica i sudije Derve Kosovića, te Nafe Harambašića kod ciglane Paskinje. Naknadno je bio primljen u Mješni komitet i Zvonko Dragomanović, student MMVŠ, koji je radio u "Napretkovoj" zadrži (poginut u HCB-1).

Od prvog dana okupacije naša organizacija imala je svoju tiskaru koja je s vremenom radila jače, a nekada slabije, prema smisi organizacije. Važnije stvari štampane su u nekoj lidovskoj kući odmah više policije. Tu su se štampali leci i brošure. Drugarica Vahida je povezivala drugarice Zumru Čeijvan i Hawku Sarać koje su radile u tiskari, a ona je bila rukovodilac tiskara (tehnike).

Kasnije tehniku je prešla u kuću Ahmeda Hadžihalilovića, koji je ubijen od četnika na Plivi 6.V.1942.godine. Mate-rijal je štampan i u kući Bujić Drenko kod Kanenito Ćuprije, a takođe kod sestre Dedić Fahrata, bivša ulica Čazim Ćatića. Tom tehnikom je rukovodio Fahret koji je ubijen od ustaša u zatvoru septembra 1942.godine. Imao je vrlo dobro držanje pred policijom. Početkom 1942. godine i on je primljen u Hjesni komitet. U rukovodstvu SKOJ-a bio je Butić Muhamet koji je ubijen u Jasenovcu 1942.godine, Janković Vojo, Grozda Bilanović, Zdrava Korda (ubijena 1942.godine) u zatvoru, Nafa Harambašić. U aprilu je zarobljen paraitan Ekić Ahmet i provalio veliki broj članova i simpatizera KP. Tom prilikom je uhapšena i Nafa Harambašić, koja se je slabo držala pred policijom i ona je napravila još dalju provalu. Tih dana bio je uhapšen i član Hjesnog komiteta Žic Ivan koji je teretio Vukić Milana, a mene je njegova žena obavijestila da se dobro čuvam, jer da će me on teretiti i da više ne može izdržati batine. Povodom hapšenja Nafe Harambašić i Zdrave Korde koju su najzvijerski način ustaše ubile i koja je imala odlično držanje, otišla je u maju Zaga Smiljević na oslobođeni teritorij. Hjesni komitet je nastavio rad u malo drukčijem sastavu: Fahret, Zvonko, Zumra i Nuharem. Fahret je bio

uskoro prevaljen i od maja ili juna, kao i Zurna skrivno se. Zurna se je u septembru uspjela prebaciti na oslobođeni teritorij, a Fahrer Dedić i Zaim Isaković, jedan od najaktivnijih kurira, nazdaju Dragići Babić i on ih smješta kod provokatora ne znajući da on ima vezu sa policijom, Hadžića Zijada, koji navede policiju na kuću. Agenti uspijevaju uhvatiti Fahrera, a zatim Zaimu uspije pobjeći. Butić takođe bježe otkriven. Ostajeno je i Žvonko. Partijska organizacija biva prilično razbijena i u želji da što bolje sredimo stanje organizacije, šaljen predstavku Pokrajinskom komitetu u Sarajevu, našeg kurira Stojanovića Kajru (sada u Bos. Krupi) da nam truži pomoć. PK nas poštom obavještava da će poslati delegata PK koji će pomoći sredenju organizacije i uskoro dolazi Zaga Blažević za koju se je kasnije ispostavilo da je špijunka. Uz njenu saglasnost oformljen je koncem augusta 1942. godine novi UK u koji je ušao i Mujo Nušmić. Ja sam bio određen za sekretara UK. Tako smo uspjeli oformiti 4 čelije, jer su sve bile razbijene. Banja Luka je bila puna ustaških agenata, jer ih je tada bilo 216 koji su došli sa kursa iz Italije. Stvorili smo i vojni komitet u kojem je bilo 5 ili 6 domobranskih oficira (jedan bojnik). Među njima je bio i Idriz Muhsinović i Hadžihalilović Hubanec koji su razvili vrlo plodan rad u vojsci. Međutim, uskoro Hadžihalilović biva prevaljen i na sačinju otkrije kuću Zage Blažević, pa je agenti hapšec i poslije 5 - 6 dana puštanju na slobodu su zahtekom da promade mons i ostale druge. Ona odlazi pravo muji i stvar nam predstavlja kao da je pobegla iz zatvora. Ona se je najviše interesirala za mene. Muji i njegovoj ženi Staci bila je sa njom cijela stvar sumnjiva. Oni su joj zaprijetili

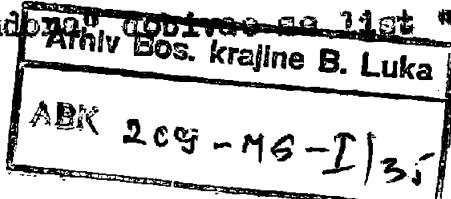
pištoljem da krane za njima za Kozaru, dok se cijele stvar sa njom ne rasčisti. Tako je i bilo. Ona je u Bosanskom Petrovcu u Obraćnom komitetu isključena iz Partije i poslije dva mjeseca strijeljana od naših u II bataljnu VI brigade, u kome je bio sekretar Munib Maglajlić.

Na sastancima smo čitali razne proglašene, viltene, pojedino članke iz "Borbe" iz Užica. Ni-smo strogo odjeljivali radne od teoretskih, već smo prema situaciji poslije radnih sastanaka čitali materijal ako bi ga imali. Velika smetnja u radu bio je agent Paternoster, koga je naša organizacija pod rukovodstvom Zage Šeđević na prevaru odvela koncem decembra 1941. godine u šumu. Što se tiče veze sa šumom poznati su kanali preko Banke Halimića i braće Barućija. Poznati su kuriri prema Poniru neki "Ruško" i "Ruško" Beliverović, koji su poginuli. Takođe je poznat Zijad Šošivarović. Prema Lijevču je bio neki Knajder čijeg se imena ne mogu sjetiti. Na organizovanju i pripremanju sakupljenja hrane uhapšen je u Crnoj kući, uročito se angažovala Drenka Buijić i Grozda Bilanović, Ruža Kuzinkijević, a još i mnogo rođoljuba, pošto je pomoć bila postavljena na vrlo širokoj osnovi. Sa Crnom kućom održavali smo vezu preko briježa (Dulaga Gorić) i bili obaviješteni o stanju u zatvoru. Od značajnih akcija koje su izvedene je odvodenje dr Kleinhapele i bjekstvo Vahida Maglajlić i Danice Marić, odlazak u partizane Rudija Čajevca i grupe sa avionom na oslobođeni teritorij.

Prva veza sa partijskom grupom na Šehitlucima i sa partijskom organizacijom Banje Luke uspostavljena je 25. juna 1941. godine. Tada je održana partijalna konferencija s kojom je rukovodio

Kacim Hadžić. Od Banjolučana članova Partije, bili su: Jurinčić Niko, Mažar Drago, Slovenac Branko, Kadija Bećirbašić, Mladenović Veljko, Maše (koji je kasnije strijeljen radi skretanja), Jakić Ante i Šefket Maglajlić. Ulij konferencije bio je priprema za ustanak i sakupljanje oružja, sanitetskog materijala i drugog. Na konferencijski je bio raspored drugova koji su imali zadatak dizanje masa na ustanak.

U mjesecu julu 1941. godine otišao je Drago Mažar sa nekoliko drugova u Trapiste i niže mosta izvadio je iz vode mi- traljez i 1.000 metaka koji je tada bio prvi mit eljez u Centralnoj Bosni, zvani "Kusalj". Sakupljanje oružja vršilo se preko građana simpatizera NOP-a, vojnika, oficira i poloficira bivše domobranske vojske. Formirana je ilegalna grupa u domobranstvu u Banjoj Luci od simpatizera Pavičić Slavka, Trenka Slavka, Buljana Jozu, Stanić Ivice, Alagić Adila, Podgornika Dinka, Franje Kluza i Medo Kešina, člana Partije koji je rukovodio tim sastancima. Sastanci su se održavali u kući Jozu Buljana i na otvorenom polju "Borika". Zadatak ove grupe bio je sakupljanje oružja, municije i ostalog materijala koji je bio potreban za vojku. Prvi sastanak se održao u mjesecu oktobru 1941. godine. Do oružja se teško do- lazilo zato što se rijetko i slalo, ali do municije i ostalog ma- terijala lako se dolazilo. Ova grupa je davala i obavještenja o kretanju domobranksih jedinica. Franjo Kluž koji je bio avijatičar bacao je partizanima izvještaje iz aviona. Posed ove grupe posto- jala je ilegalna grupa pod rukovodstvo Abduselama Blekića zvanog Šandora koji je bio povezan sa vodičem za vozu u Poniru koji je donio razni materijal u šumu. Preko "sandora" dobivao se list "Učićka

"Borba", ustav SSSR, rezolucije i razni propagandni materijal, koji je ova grupa resturala simpatizerima NOP-a. Preko Šandorovog kanala odlazili su drugovi u šumu. Ta grupa djelovala je od septembra 1941. pa do početka 1942. godine kada je nastala provala i tom prilikom "Sandor" je pobegao u šumu, a neki drugovi iz te grupe bili su uhapšeni.

Prva akcija Kraljevskog odreda koja je formiran uglavnom od drugova Banjolučana (22 Banjolučana) izvršena je između 2. i 3. augusta 1941. godine na Krupu n/V. Odred je bio slično naoružan, svega sa 11 pušaka i 10 bombi. Napad je trebao biti izvršen na žandarmerijsku stanicu, međutim neprijatelj je o ovome bio ranije obavješten i prvi otvorio vatru. Žrtava na našoj strani nije bilo, a od neprijatelja poginuo je jedan žandar. Cilj ovog napada bio je doći do oružja. Prva akcija nije uspjela. Odredom je rukovodio drug Danko Mitrov.

Druga akcija ("Dva kurira" - knjiga Drage Mažara) izvršena je u mesecu oktobru 1941. godine na selo Benići u 13 sati. Napad je izvršen na 20 domobrana. Cilj ovog napada bio je kao i prvo: da se dode do oružja i ostalog potrebnog materijala. Napad je uspio: zarobljeno je 8 domobrana, dok su ostali pobegli. Između ostalog, zarobljeno je 10 pušaka, municija i nešto hrane. Drugovi su zapalili sve objekte koje bi neprijatelj mogao koristiti za napad i odbranu.

Peta

5a akcija kojom je rukovodio drug Drago Mažar i Habija Bećirbašić, koji je po zanatu bio krojač, skrojio je domobranske kape koje su bile potrebne za taj napad. Drugovi su se obukli u te uniforme i kao domobrani izvršili napad. Akcija je izvršena

u mjesecu decembru 1941. godine. Izvršena je u Urbanji kraj Banje Luke. Bilo je oko 25 drugova.

Peta akcija Kraljičkog odreda kojom je rukovodio drug Drago Mažar izvršena je u decembru 1941. godine u 16 sati. Prije nego što se je izvršila akcija na Urbanju, stišao jo Pašo Janaković i Omer Bukić u Banju Luku na Čertovac u kuću Bukića. Na vezu je došao Maglajlić Teofik i Bukić Meho. Tu je predato pisno od druga Brage Mažara za žandare. Tu su ostali jedan dan čekajući na materijal (kokarde, oznake IV satnije od domobrana) i lozinku jedinice na Urbanji. Po svršenom zadatku drugovi su se vratili gdje je drug Bećirbašić Habija prišivao na domobranskim kapama kokarde. Tako obučeni u domobranske uniforme njih i na broju (od kojih je danas u životu jedino Drago Mažar i Pašo Janaković) ispunjalo je iz Ponire, a akcijom je rukovodio lično Drago Mažar koji je bio obučen kao domobranski setnik. U prethodnici su išli Ante Jakić i Karlo Roje, a u zaštitnici Pašo Janaković i Suljo Halalkić. Grupa se je spustila na cestu kod Pčinjevog čardaka između Banje Luke i Urbanje i cestom se uputili u pravcu ondašnje žandarske kasarne zvane "Sekcija". Kod prilaza kasarni, a to je bilo u 16 sati poslije podne, stražar ih nije zaustavio, na što ga je drug Drago koji je išao na čelu grupe traži lozinku. Tražio je od dožurnog stražara da povrati odmak časnicike i dodasnike da mu se odmah javi. Drug Drago Mažar predstavio je svoj odred kao domobransku kaznenu ekspediciju. Drugovi su se odmah razišli po sobama gdje su bili žandari, dok je drug Drago konferisao sa dočasnicima i časnicima i grdio ih zbog nediscipline nebudnosti, dotle je jedan žandar iz Banje Luke prepoznao Sulju Halalkić.

i viknuo: "Ovo su komunisti"! U isto vrijeme čuo se Dragin glas koji je tražio od Žandara da se predaju. Nakon toga nastala je borba u sobama (Žandar je bilo 54), drugovi su nakon teške borbe ~~benbare~~, pištoljima i puškama koja je trajala svega 15 minute savladali su protivnika. Od neprijatelja bilo je 19 mrtvih, 24 zarobljenih, a ostali ranjeni. Od drugova poginuli su Iakic... Ajder Stevo, a bili su ranjeni Janaković Paše, teč i Tufekčić Feđim koji je bio lakše ranjen. Zarobljeno je 45 pušaka, 2 puško-mitraljaza, 600 metaka, čebadi i catalog vojnog materijala. Nakon odlaska iz Urbanje drugovi su zapalili vojne zgrade koje su bilo jedno prilično veliko uporište neprijatelja. Mrtve i ranjene drugovi su odnijeli sa sobom. Drugovi su mrtve sahranili u njihovim rodnim mjestima: jednog u Agino Selo, a drugog u Krupi n/V.

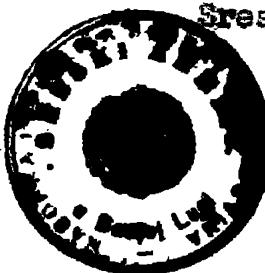
Prepis izvršila: HOBOĆ DARINKA
daktilograf
iz Banje Luke

S R A V N I L I:

1. F. Božidarović
2. J. Čepurić

Tačnost prepisa ovjerava

Upravnik
Srednjog arhiva Banjaluka
(Ivan Ibragović)

Arhiv Bos. krajine B. Luka
ABK Log - M - I / 34

Prisilješke o istocijatu boroe naše Partije pred samu NOB-u i u toku 1941 godine

U periodu 1940 god. Partiska organizacija grada Banje Luke pojačano je radila na mobilisanju mosa na platformi Narodnog fronta. Naša organizacija je iskoristila svaku priliku da demaskira postupke fašističkih osvajača i njihovih ponazača u našoj zemlji. Radjeno je 1940 god. mnogo na stvaranju odbora i oni su već bili poprimili karakter organa borbe radnog naroda protiv reakcionarnog kapitalističkog izrabljivanja. Članovi partije su uporno raskrinkavali krvavu vladu Četković-Maček. Razne organizacije i društva koristili su kao uporište za legalnu borbu. Čelija kojci je bio sekretar Sarac Ibro imala je svoju lastnu bazu djelatnosti u muslimanskom društvu "Fadilet". Nju su sačinjavala tri druga: Sarac, Maše Hasenbašić i Husnija Jašarević. Veza sa MK bio je prvo Osman Karabegović, a kasnije Kazaz i Ivica Mađar. U upravi društva bili su većinom reakcionarni elementi i ri smo stavili sebi u dužnost da osvojimo upravu udruženja što smo i uspjeli i otročeli smo djelovati na članstvo društva pored ostalog i putem predavanja po kojima se vodila i diskusija. Predavanja su bila dobro posjećena naročito od omladine. Reakcionari, naročito iz Uprave očito su se povezali sa policijom i nestojali na sve moguće načine da nas izbacue iz društva, ali dobijajući stalnu pomoć od MK mi smo neprestano jačali naše pozicije. I društvo KAO(studentsko) bilo je potpuno pod uticajem i neposrednim rukovodstvom Partijske organizacije našeg grada. U njemu su se naročito isticali svojom aktivnošću i ugledu Ljubo Babić, Dušanka Kovačević i Rudi Kolarić. Pored rada na kulturno-zabavnom polju i pored javnih predavanja u društvu su se održavala predavanja za članstvo koja su značila mnogo u vaspitanju članova u doba Marksizma-ljenjinizma. Društvo je priredjivalo i izlete u okolini. Tako smo, mislim avgusta 1939, priredili izlet na Petrićevac, bilo nas je 42. Među nama bilo je i 12 drugarica. Poslije kratkog vremena napala nas je grupa Ljotićevaca sa noževima i kolcevima tako divljački da smo morali rasuti sa, a tom prilikom teže su povrijedili dru-

ga Ivicu Mažara po glavi, a i drugega Dušanika Kovačević zanale nije ubijena sa kamenjem i željom. Policija ih je nagovorila da nas napadnu, a toliko su bili razbojnici da su Gutićevci nas prijavili policiji da smo mi njih nasili. Sutradan u zoru bilo nas je dosta uhapšeno i odvedeno u policiju na saslušanje što su iskoristili tako da su u policijsku kartoteku zaveli kao komuniste one koje dosada nisu imali zavedene. 8-IX-1940 god. održano je odnosno organizovano savjetovanje sa rukovodiocima Partije i kako iz Banje Luke tako i iz unutrašnjosti. Na njemu je bilo prisutno 68 drugova. Delegati iz unutrašnjosti dočekivani su na stanici i vodjeni su pravo na Ponir. Kada je savjetovanje otpočelo izlaganjem druga Ivica Mažara, poslije kraćeg vremena pojavili su se agenti sa uperenim pištoljima i upitali: »Je li, Mažar, ko je vama dozvolio održavanje ovog sastanka?« Drug Osmak je bio znak da se razidjemo na sve strane što smo i sami uočili, pa se je tek sutradan naveče održalo savjetovanje sa delegatima iz vana u kući Hasanbašića. Povodom toga policija je 5-6 drugova kaznila glogom, mislim po 5000 dinara, pa smo sakupili pomoć od simpatizera i u tole se ispolosili. Zatvoreni su bili, mislim, Šoša Mažar, Kokonović, Kasim i Oslan, i poslije kratkog vremena zadržavanja pod pritiskom napadnog javnog inženjera pušteni. U to doba, mislim, da je naša organizacija brojala 48 članova sa 11 Čelija. Partiski aktiv se je nazivao sekretari Čelija koji su se periodično sastajali i podnosili izvještaje uz prisustvo drugova iz MK.

Na takvim sastancima je pored njih prisustvovao i drug Stari. Sekretari Čelija kojih se još sjedam bili su tada: Šefket Maglajlić (fabrika duvana) Živko Preradović, Niko Jurinčić, Šaćir - ne sjedam se prezimena sa rudnika, Mehmedalija Mašinović (»Padilet«). Sastanke smo tada održavali većinom kod BSK-ovog igrališta u kući Branka Babića tada solu tara MK, koji je sada sekretar Partije STT, a nekada i u kući Torka Kadrića zv. Cinkare. Pred sam ulazak okupatora u naš grad MK je zaključio da se kompromitovani drugovi spremaju i krenu na poznata sola s tim da seljacima podižemo moral i dajemo perspektive za daljnju borbu, a naročito da ih savjetujemo da ne pređaju preuzeće vojsci i zemljini okupatori, nego da ga skriju, jer

jer će ih trebiti. Sutradan je promijenjena odluka o odlasku, ali našu grupu (Hadžihalilović Ahmed, Filir Macura, Slobodan i ja) nije uspio da obavijesti Dragi Radovan viđe li mi smo 11-IV-krenuli prema Kozari u Donji Jelcvac. Poslije ove mjesec dana boravka uhvatili su u vezu sa Banjom Lukom preko Prijedora, Essada Midhića, i Osnan je poručio da se nebemo vratiti što sreć i učinili. Tada su se u gradu ubrzo vršile pripreme za organizaciju borbe kako u okolini selima tako i u gradu ilegalne. Partija je znala koliki se dan uzbližavaju za našu zemlju, pa je već prije kapitulacije preduzela praktične mjeru za našu borbu. Organizovala je bolnički kurs od sedam komunista. Praktično podučavanje na ovom kursu vodila je neka Francuskinja Žena Benko. U ovom periodu osnovni je zadatci bio da se prikupljaju materijalna sredstva za borbu (oružje i sanitetski materijal) a uporedno s tim politički djelovati u cilju mobilizacije za oružanu borbu, pošto je naša Partija odmah po okupaciji povala kurs za oružanu borbu, a kada su napadom na SSSR stvoreni bolji uslovi za oružanu borbu i naša je organizacija sprovodnici liniju našeg CK na čelu sa drugom Tito. odmah pozvala svoje članstvo u prve redove oružane borbe protiv okupatora i njihovih izdajnika. Ona je pozvala i sve patriote u svetu borbu za slobodu i nezavisnost. Poziv naše organizacije nije ostao gлас vanijudesc, jer je svodil do tadašnjih, redom naša organizacija stekla teliko ugleda da su joj čteni ljudi mogli dati puno povjerenje da se inači u kojoj posudati i da ih jedini komunisti neće izdati. Partijske čelije su odmah kristurile stvaranju aktiva po kvartovima i ulicama, a i stvaranju odbora, odnosno fondova za oneči u koji su ulazili i istaknuti predjeni iz građanskih partija koji su izrazili želju da se bore protiv. Nije bilo ulice, na naše organizacije nijednala bila kakvo uprište i val borbenog raspolaženja i nared strahovite terora koji je zahvatio veći dio stanovništva slobodarske Banje Luke. Po napadu na SSSR nekoliko istaknutih rukovodilaca našeg Osnan i Dušanica bili su na bezirku uritvereni, ali na intervenciju predjena ustaške vlasti, još zounjene borbenim raspolaženjem, građene i nezadovoljstvo sa okupatorom i ustaškom vlastu, puštaju ih i oni

i dalje nastavljaju popsu. Najbolje i najosobnija, a koristiće one koji su bili mnoge kompromitovani Partija je uputili na oslobođenu teritoriju. Drugi Stari je bio duša organizacije; on je veliku mrežu saradnika svojim prisustvom najusvođenije povezao i riječ "Stari" presto je zvala kćer generacija najusvođenijeg rada i razvijanja naše organizacije. On je bio šovezan sa velikim brojem kurira koje je slao na sve strane, a oni se velikom ljubavlju izvršavali sve postavljene zadatke. U početku se najviše našao u kući Muhameda Alibegovića koji je zaklan od četnika na Plivici zajedno sa Hadžihalilovođenom Ahmedom. Kuća je bila više bolnice, uvučena u jedno duboko dvorište i bila je sana po sebi vrlo skrivena. Sa oslobođenom teritorijom bilo je vrlo teško održavati vezu, ali rahnoljujući hrabrosti i vjernoštiti naših dručeva veza je bila stalna i Muhareni je znao u avgustu odlaziti direktno iz Banje Luke na biciklu u Drvar i vratiti se sa poštom. Muharenovi žena i Žanina sestra Šida bili su pravi kuriri koji su od Staroga stalno pišta donosili i odnosili.

U mjesecu julu izvršena je nova reorganizacija partijske organizacije i njen rad bio je prilagođen novim uslovima rada. Na sastanku izvješnjog broja (desetak članova) članove Partije u kući Hasanbašića Ferida kojim je rukovodila drugarica Dušanka Kovačević, odredjen je Ibro Sarać za sekretara Čelije koja je djelovala na terenu II kvarta. U njoj se je našla drugarica Čejvan Zulra i Sarać Hawka. Ova Čelija obnovila je dva aktiva jačih simpatizera koji su ustvari bili kandidati za partiju. Jeden aktiv bio je pod Pećinama, a drugi u Podgorju. U prvom je bilo 4-5 članova, a u drugom isto tako. Po sjećanju u svoj Čeliji bili su slijedeći dručevi: Mujakić Hasan, Šaro Spahić, Čejvan Česin, Ejub Spaho, Hadžihalilović Mohamed, Muhsinović Idriz i još neki. Njihov zadatci bio je agitaciono-propagandno djelovanje u društvu poznatih članova da od njih najboljih iz traje priloge sa poloć, nadalje da ih povezuju raznim kanceliama sa drugim aktivistima. Kada je drugarica Dušanka koncem jula otišla iz Banje Luke, drugarica Zaga Uničević nastavila je rukovoditi sa našom organizacijom, uz stalnu pomoć druge Starog. Činovnička mreža obilno je koristila za sastajanje i prihvatanje ilegalaca u kojoj je bio ekonom Pejzić Šeret,

koji je povezivao drugeve sa Starim i Zagom. Drug Stari često je dolazio u menzu i hranio se, iako ga je policija, naročito agent Paternoster tražio na sve strane. Kao ilegalci upućeni su na rad u Banju Luku Danica Marić, te Ivana Čović-zvonačka koja je došla iz Tuzle i vrućena u kuću Ibre Sarča. Ona je bila od septembra 1941 god. u KM MK gdje je tada bio i Slovenac Duško. Par sastanske je održano i u kući Ibre Sarča. Koncem novembra, poslije bronjalaska bombi u bašći Muharema Alibegovića i njegovog bježstva, te bježstva avijatičara Alagića, drugarica Žuta kao kolpromištevena bila je zapaljena i otišla je na slobodnu teritoriju. Tada je drugarica Zaga Umićević kao sekretar MK primila za člana Ibru Sarča u organizaciju MK. Tih dana su za članove MK prikljeni prof. Ivan Žic i inž. Milen Vukić. Sastanci su se održavali u kući Bebe Roter(sada Gajeva ul.). Sastajali smo se i u kući prof. Žica i sudije Derve Kosovića te Nafe Haranbašića kod cijlane Paskolo. Naknadno je bio prikljen u MK i Zvonko Dragomanović student EKVŠ koji je radio u Napretkovoj zadruzi (popinuo u NOB-i). Od prvog dana okupacije naša organizacija imala je svoju tiskaricu koja je s vremenom radila jače, a nekada slabije, prema snazi organizacije. Važnije stvari štampane su u nekoj ličevskoj kući -dah više policije. Tu su se štamali letci i brošure. Drugarica Vahida je povezivala drugarice Zmuru Čejvan i Hauku Sarč koje su radile u tiskari, a ona je bila rukovodilac tiskare (tehnike). U mjesecu tehnika je prešla u kuću Ahmeda Hadžihalilovića koji je ubijen od četnika na Plivi 6-V-1942. Materijal je štampan i u kući Bujić Drenke kod kamenite Ćuprije, a takođe i kod sestre Dedić Fahreta, bivša ulica Ćazima Ćatića. Tom tehnikom je rukovodio Fahret koji je ubijen od ustaša u zatvoru septembra 1942 god. Ona je vrlo dobro držanje pred policijom. Početkom 1942 i on je primljen u MK.

U rukovodstvu SKOJ-A bio je Butić Muharem koji je ubijen u Jasenovcu 1942 godine, Janković Vojo, Grozda Bilanović, Zdrava Korda (ubijena 1942 god. u zatvoru), Nafe Haranbašić. U aprilu je zarobljen partizan Ekić Ahmed i provalio velik broj članova i simpatizera KP. Tom prilikom je uhapšena i Nafe Hassenbašić koja se je slabo držala pred policijom i ona je napravila još dalju provalu. Tih dana bio je uhapšen i član MK Žic Ivo koji je tretirao Vukić Milena, a Lene je njegova žena obavijestila da se dobro čuvan; jer

da će me on teretiti i da više ne može izdržati batine. Povodom hapšenja Nafe Hasanbašić i Ždrave Kordić koju su na najzvјerskiji način ustase ubile i koja je imala odlično držanje, otišla je u Lazu i Zaga Blažević na oslobođeni teritorij. Mi je nastavio rad u malo drugčijem sastavu: Fahret, Zvonko, Zunra i Muhamet. Fahret je bio uskoro provaljen i odvaja ili juna kao i Zunra skrivac se. Zunra se je u septembru uspijela predeciti na oslobođeni teritorij, a Fahret Dedić i Zaim Isaković, jedan od najekaktivnijih kurira, nasjedaju Dragići Babić i ona ih suješta kod provokatora ne značujući da on ima veze sa policijom. Hadžića Zijada koji navodi policiju na kuću. Agenti usrijevaju uhvatiti Fahreta, a Zainu uspije pobijediti. Butić takođe bješe otkrivon. Ostajemo ja i Zvonko. Čarlijska organizacija biva prilično razbijena i u selji da što bolje sredino stanje organizacije šefom predstavniku PK u Sarajevo našeg kurira Smajlazić Hajru (sada u Bos. Krumi) da nam trazi ponudu PK naš poštou opaviještava da će poslati delegata PK koji će pomoći sredjenju organizacije i uskoro dolazi Zage Blažević za koju se je kasnije istostavilo da je špijunka. Uz njenu saglasnost oformljen je koncerl. avgusta 1942 novi MK u koji je ušao i Mujo Kušnić. Ja sam bio određen za sekretara MK. Tako smo uspjeli oformiti 4 Čelije; jer su sve bilo razbijene. Danja Luka je bila puna ustaških agenata, jer jer ig je tada bilo 216 koji su došli sa kursa iz Italije. Stvorili smo i vojni komitet u kojem je bilo 5 ili 6 domobranskih oficira (jedan bojnik). Među njima je bio i Idriz Muksinović i Hadžihalilović Muhamed koji su razvili vrlo plodan rad u vojsci. Međutim uskoro Hadžihalilović biva provaljen i na saslušanju otkrije kuću Zage Blažević na je agenti hapse i poslije 5-6 dana puštaju na slobodu sa zadatkom da pronadje mene i ostale druge. Ona odlazi u novo Muji i stvar nai prestatvija kao da je pobegla iz zatvora. Ona se je najviše interesirala za mene. Muji i njegovo ženi Stani bile je sa njom cijela stvar sumnjiva i oni su joj zaprijetili pištoljem da krene za njima za Kozaru, dok se cijela stvar sa njom ne raščisti. Tako je i bilo. Ona je u Bos. Petrovcu u Oblasnom komitetu isključena iz Partije i poslije 2 mjeseca strijeljana od naših u II bataljonu VI brigade, u kome je bio sekretar Munib Maglajlić.

Na sastancima smo čitali razne proglašene, oiltene, pojedine članke iz "Borbe" iz Ulice. Ni smo strogo odjeljivali radne od teoretskih, već smo prema situaciji poslijе radnih sastanaka čitali materijal ako bi ga imali. Velika smetnja u radu bio je agent Paternoster, koji je naša organizacija pod rukovodstvom Zage Umičević na prevaru odvela koncem decembra 1941 god. u šumu. Što se tiče veze sa šumom poznati su kanali preko Danke Hlinića i braće Bacučija. Poznati su kuriri prema Poniru neki "Hruško" i Ruško Behverović, koji su poginuli. Takođe je poznat Zijad Šašivarević. Prema Lijevču je bio neki Šnajder čijež se imena ne mogu sjetiti. Na organizovanju i pripremanju ~~nesrećnog~~ sakupljanja hrane uhapšen je u Crnoj Kući, naročito se angažovala Drenka Bujić, i Grozda Bilenović, Ruža Kuzinkijević, a još i mnogo rodoljubici, no što je ponos bila postavljena na vrlo širokoj osnovi. Sa Crnom kućom održavali smo vezu preko briječa (Djurđa Gorić) i sili opaviještani o stanju u zatvoru. Od značajnih ekscija koje su izvedene je odvodjenje Dra Klajnhaepela i bježstvo Vahide Maglajlić i Denice Marić, odlazak u partizane Rudija Čajevca i grupe sa avionom na oslobođeni teritorij.

Prva veza sa partizanskim grupom na Šehitlucima i sa partijskom organizacijom Banje Luke ustavljena je 25 juna 1941 god. Tada je održana partijska konferencija s kojom je rukovodio Kasim Hadžić. Od Banjaluka članovi partije bili su: Jurinčić Niko, Mažar Drago, Slovenac Branko, Habija Bećirbašić, Mladenović Veljko, Maše (koji je kasnije streljen radi skretanja), Jakić Anto, i Šefket Maglajlić. Cilj konferencije bio je priprema za ustank i sakupljanje oružja, sanitetskog materijala i drugog. Na konferenciji je bio rasporen drugova koji su imali zadatku dizanje mass na ustanak.

U mjesecu julu 1941 otišao je Drago Mažar sa nekoliko drugova u Trapiste i niže mosta izvadio je iz vode mitraljez i 1096 (1000) metaka koji je tada bio prvi mitraljez u Centralnoj Bosni, zvani "Kusulja". Sakupljanje oružja vršilo se preko gradjana simpatizera NOP-a, vojnika, oficira i podoficira bivše domobranske vojske. Počinjana je ilegalna grupa u domo-

branstvu u Banjoj Luci od simpatizera Pavitić Slavka, Trenka Slavka, Bu-
lijana Jozeta, Stanić Ivica, Alagić Adila, Podgornika Dinka, Franje Kluzza i Mo-
šina Nedžda, člana partije koji je rukovodio tim sastancima. Sastanci su se
održavali u kući Jozeta Buljana i na otvorenom polju "Borikam". Zadatak ove
grupe bio je sakupljenje oružja, municije i ostalog materijala koji je
bio potreban za vojsku. Prvi sastanak se održao u mjesecu oktobru **1941.**

Dvorišta se brže dolazilo zato što se cijetko i slalo, ali do municije
i ostalog materijala lako se je dolazilo. Ova grupa je davala i obavješ-
tenje o kretanju domobranskih jedinica. Franjo Kluz koji je bio avija-
tičar pao je partizanima izvještajne iz aviona. Po pod ove grupe posto-
jala je iliralna grupa pod rukovodstvom Abduselama Člakića zvane "Šan-
dora". Tođi je bio povezan sa vodičem za vezu u Poniru koji je tako razni
materijal u šunu. Preko "Šandora" dobivao se list "Učilišta boraca", ustav SSSR,
rezolucije i razni propagandni materijal, koji je ova grupa raspoređala sim-
patizerima NOP-a. Preko "Šandorceve" kanale odlezili su drugovi u šunu.
Ta grupa djelovala je od siječnja **1941.**, ne do početka **1942.** kada je nastala
provala i tom prilikom "Šandor" je pobijegao u šunu, a neki drugovi iz te
grupe bili su ubršani.

Prva akcija Kraljičkog odreda koja je formirana uglavnom od dru-
geva Banjaluka (22 Banjaluka) izvršena je između 2 i 3 avgusta **1941**
na Kruru n/V. Odred je bio slabo naoružan, svega sa 11 pušaka i **10** bombi.
Napad je trebao biti izvešen na Šandornečku stanicu, međutim neprija-
telj je o ovome bio ranije obaviješten i prvi je otvorio vatru. Žrtava na
nošoj strani nije bilo, a od nemajatelja poginuo je jedan Šandor. Cilj
ovog napada bio je da dođe do oružja. Prva akcija nije uspjela. Odred je
rukovodio drug Danilo Mitrov.

Druga akcija ("Dva kurira" - knjiga Drage Mažare) izvršena je u mjesecu
oktobru **1941.** na selo Memić u **13** sati. Napad je izvršen na 20 domobrana.
Cilj ovog napada bio je kao i prevođen da se dodje do oružja i ostalog po-
trebnog materijala. Napad je uspio: zaprobljeno je **8** domobrana, dok su ostali
2 pobjegli. Između ostalog zaprobljeno je **10** pušaka, municije i nešto hrane.

Družovi su zapalili sve objekte koje bi neprijatelj mogao koristiti za napad i obranu.

Peta akcija kojom je rukovodio drug Drago Mažar i Hajdić Bećirbašić, koji je po zanatu bio krojač, skrojio je dobrobransku kapu koje su bile potrebne za taj napad. Družovi su se obukli u te uniforme i kao dobrobrani izvršili napad. Akcija je izvršena u mjesecu decembru 1941. Izvršena je u Vrbanji kraj Banje Luke. Bilo je oko 25 drugova.

Peta akcija Krajiškog odreda kojom je rukovodio drug Drago Mažar izvršena je u decembru 1941 u 16 sati. Prije nego što se je izvršila akcija na 1 Vrbanju otišao je Pašo Janečković i Omer Bukić u Banju Luku na Čorkovac, u kuću Bukića. Na vezu je došao Maglačlić Teufik i Bukić Mehо. Tu je predato pismo od druge Drage Mažara za Žandare. Tu su ostali jedan dan čekajući na materijal (kokarde - oznake IV sotnije dobrobrana) i lozinku jedinice na Vrbanji. Po svršenom zadatku drugovi su se vratili, gdje je drug Bećirbašić Hajdić prišivac na dobrobranski kapala kokarde. Tako obučeni u dobrobranske uniforme njih 1 ne broju (od kojih je danas u životu jedino Drago Mažar i Pašo Janečković) krenuli je iz Ponira, a akcijom je rukovodio lično Drago Mažar, koji je bio obučen kao dobrobranski satnik. U prethodnici su išli Ante Jakić i Karlo Roje, a u zaštitnici Pašo Janečković i Suljo Alelkić. Grupa se je smjestila na cesti kod Đinićevog šardaka između Banje Luke i Vrbanje i cestom se urutili u pravcu ondašnje Žandarske kasarne zvane "Sekcija". Kod prilaza kasarni, a te je bilo u 16 sati poslije podne, stražer ih nije zaustavio, na šta ga je drug Drago koji je išao na čelu kolone napao što ne traži lozinku. Tražic je od đurnog stražara da zovne odmah časnike i dočasnike a mu se odmah javi. Drug Drago Mažar pretstavio je svoj odred kao dobrobransku kaznenu jedinicu. Drugovi su se odmah razišli po sobama gdje su bili Žandari. Dok je drug Drago konfrisao sa počasnicima i časnicala i gradio ih zbog nediscipline i nebudnosti, dotli je jedan Žandar iz Banje Luke prepoznao Sulju Alelkića i više nismo komunisti! U isto vrijeme čuo se Dragan glas koji je tražio od Žandara da se prodaju. Napokon toga nastala je borba u sobama (žandar je bilo 54) Drugovi su učinili tešku borbu bombama, pištoljima i puškama koja je trajala

svegs 15 minuta sviladali protivnike. Od neprijatelja bilo je 19 mrtvih, 24 zarobljenih, a ostali ranjeni. Od drugova popinuli su Lekić..... Hajder Stevo, a bili su ranjeni Janković Pašo teđe i Tušekčić Fehim koji je bio lakše ranjen. Zarobljenac je 45 pušaka, 2 puškomitrailjeza, 6000 metaka, čebadi i ostalog vojnog materijala. Nakon odlaška iz Vrbanje drugovi su zapalili vojne zgrade koje su bile jedno prilično veliko uporište neprijatelja. Mrtve i ranjene drugovi su odnijeli sa sobom. Drugovi su mrtve sahranili u njihovim rodnim ljestvina; jednog u Agino Selo, a drugog u Krupu n/V.